දිය සුළියෙන් එපිට: තථාගතයන් වහන්සේ සහ නිවන

පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඥානනන්ද හිමිගේ දේශනා ඇසුරිනි.

Based on Sermons 21 & 23

NotebookLM

විසඳිය නොහැකි පැනය

මරණින් මතු තථාගතයන් වහන්සේට කුමක් සිදුවේද?
ලෝකයා මෙය ආකාර 4කට විමසයි (චතුෂ්කෝටිකය):

1. උන්වහන්සේ සිටීද?
2. නොසිටීද?
3. සිටීද නොසිටීද?
4. නොවෙයි, නොවෙයිද?

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙම ප්‍රශ්න හතරම ප්‍රතික්ෂේප කළ සේක. මන්ද?

NotebookLM

ප්‍රශ්නය තුළ ඇති දෝෂය (Abhoya Libre)

මෙම ප්‍රශ්න පදනම් වී ඇත්තේ ‘සත්ත්ව පුද්ගල දෘෂ්ටිය’ මතය.

- එය නිවුණු ගින්නක් ගියේ කුමන දිශාවටදැයි ඇසීම වැනිය. (උතුරටද? දකුණටද?)
- ගින්න නිවුණු විට එය ‘ගියා’ යැයි කිව නොහැක. එය සංසිඳුණි.
- තථාගතයන් වහන්සේ ද එසේමය. (Nirmala UI)

NotebookLM

දිය සුළිය සහ මහා සාගරය

සංසාරික සත්ත්වයා යනු මහා සාගරයේ (සංසාරයේ) හටගත් 'දිය සුළියක්' වැනිය.

- දිය සුළියක් යනු ජලයේ ඇති වූ විකෘතියකි.
- එය ස්වාධීන දෙයක් ලෙස පෙනුනද, ඇත්තේ ජලය පමණි.
- අප 'මම' යැයි සිතන්නේ මෙම කැළඹීමටයි.

NotebookLM

දිය සුළිය නතර වූ වූ විට...

දිය සුළිය නතර වූ විට එය ගියේ කොතැනටද?

- එය මුහුදට එකතු වුණා යැයි කීම වැරදිය (එය සැමවිටම ජලය විය).
- එය විනාශ වුණා යැයි කීමද වැරදිය (විනාශ වීමට ‘දෙයක්’ නොතිබුණි).
- සිදුවූයේ ‘විකෘතිය’ සංසිදීමයි. මෙයයි නිවන.

NotebookLM

කේවලී භාවය (හුදකලා බව සහ පූර්ණ බව)

රහතන් වහන්සේ 'කේවලී' බවට පත්වේ.

- දිය සුළිය නැති වූ විට ඉතිරි වන්නේ මහා සාගරය පමණි.
- බෙදීම් නැත. ද්වයිතාවයෙන් (Duality) මිදී ඇත.
- 'සියලු බැම්ම වලින් මිදුණු බැවින් ඔහු කේවලී වේ.'

NotebookLM

මැජික් කේතලයේ රහස

ලෝකය මැජික් කේතලයක් වැනිය.

- අප දකින්නේ බාහිර රූපය පමණි (හිස් වන කේතලය සහ පිරෙන ටැංකිය).
- නමුත් ඇතුළතින් සිදුවන පටිච්ච සමුප්පාද ක්‍රියාවලිය (නැවත නැවත සකස් වීම) අපට නොපෙනේ.
- අවිද්‍යාව නිසා මෙම චක්‍රය නොපෙනී පවතී.

NotebookLM

ශූන්‍යතාවයට ඇති බිය (දුම්මල)

‘සත්වයෙක් නැත’ යන ධර්මය ඇසූ විට පෘථග්ජනයා බියට පත්වේ (අස්ථාන භිය).

- එය යකැදුරෙකු ගසන ‘දුම්මල’ පාරක් වැනිය.
- පෙනුම බියකරු වුවත්, ඇත්තටම එහි සාරයක් නැත.
- රහතන් වහන්සේ මේ හිස් බව දැක බිය දුරු කරයි.

NotebookLM

අපි ලෝකය මනින මිමි (සළායතන)

බුදු දහමට අනුව 'ලෝකය' යනු භෞතික ග්‍රහලෝකය නොවේ.

- 'යමකින් ලෝකය මැනීය හැකි නම්, එය ලෝකයයි' (ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස).
- මෙම මිනුම් දඬු (Senses) නිසා 'මම' සහ 'ලෝකය' යනුවෙන් දෙකක් ඇති බවට මුළා වේ.

NotebookLM

ලෝක කෙළවර සෙවීම (රෝහිතස්ස)

රෝහිතස්ස දෙ විියා අතීතයේදී ලෝක කෙළවර සොයා වසර 100ක් වේගයෙන් දිව ගියේය.

- නමුත් පයින් ගමන් කර ලෝක කෙළවර (දුකේ කෙළවර) දැකිය නොහැක.
- ගමන නතර කළ යුත්තේ පිටත නොව, ඇතුළතයි.

NotebookLM

ලෝකය ඇත්තේ කොතැනද?

'සඤ්ඤාව සහ මනස සහිත බඹයක් පමණ වූ මෙම ශරීරය තුළ ලෝකයත්, ලෝක සමුදයත්, ලෝක නිරෝධයත් පවතී.'

- පිටත ලෝකය මැවෙන්නේ ඔබේ ඉන්ද්‍රියයන් තුළයි.
- විසඳුම ඇත්තේ ඔබ තුළමය.

NotebookLM

මුලිනුපුටා දැමූ ගස

මුලින් උගුලා දැමූ තල් ගසක් තවමත් කෙළීන් තිබිය හැකිය.

- නමුත් එයට නැවත වැඩීමක් නැත.
- එලෙසම රහතන් වහන්සේගේ ස්කන්ධ (Aggregates) පවතී, නමුත් භවය සකස් කරන මුල් (තණ්හාව) සිඳ දමා ඇත.

NotebookLM

වට්ටය සිඳ දැමීම

විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප අතර පවතින අන්තර් පම්බන්ධය (Waltz) නතර කළ යුතුය.

- එකිනෙක මත යැපීම නැති වූ විට දීය සුළිය කරකැවීම නතර වේ.
- මෙය විඤ්ඤාණ නිරෝධයයි.

NotebookLM

ශාන්තිය (පරම සුවය)

මෙය කිසිවක් නැති වීමක් (Annihilation) නොව,
සියලු දැවිලි සහ කැළඹීම් සංසිඳීමයි.
‘ඒතං සන්තං, ඒතං පණීතං...’ (මෙය ශාන්තය, මෙය ප්‍රණීතය).
දිය සුළිය මහා සාගරය බවට පත් විය.

NotebookLM

නිවන යනු අත්හැරීමයි

සියලු මිනුම්, සියලු දෘෂ්ටි, සහ 'මම' යන හැඟීම අතහැර දැමූ විට, ඉතිරි වන්නේ විමුක්තියයි.

ඔබ තවමත් දිය සුළියේද? නැතහොත් මහා සාගරයේද?

NotebookLM